

**Informacja z zakresu
profilu ryzyka i poziomu kapitału**

**Banku Spółdzielczego w Bełchatowie
według stanu na 31.12.2017 roku**

I. Podmioty objęte informacją

Niniejsza informacja z zakresu profilu ryzyka i poziomu kapitału dotyczy **Banku Spółdzielczego w Bełchatowie** z siedzibą w Bełchatowie, ul. Piłsudskiego 14.

Organami BS są:

- 1) Zebrania Grup Członkowskich,
- 2) Zebranie Przedstawicieli,
- 3) Rada Nadzorcza,
- 4) Zarząd.

BS w Bełchatowie jest zrzeszony w SGB-Banku S.A. w Poznaniu. Bank jest Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB, którego głównym celem jest zapewnianie płynności i wypłacalności.

Z uczestnictwa w Systemie wynikają korzyści – między innymi dostęp do środków pomocowych w sytuacjach zagrożenia płynności lub wypłacalności, oraz obowiązki, do których należy m.in. stosowanie systemu limitów ustalonych w Systemie oraz poddawanie się działaniom prewencyjnym podejmowanym przez jednostkę zarządzającą Systemem.

Bank posiada zaangażowanie kapitałowe wg. Wartości bilansowej w następujących podmiotach (których sprawozdania nie podlegają konsolidacji ze sprawozdaniem Banku):

- 1) Akcje w SGB - Bank S.A. 914.944,00
- 2) Udziały w Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB.

Zaangażowanie kapitałowe ww. nie pomniejsza funduszy własnych Banku.

II. Cele i strategie zarządzania rodzajami ryzyka uznanymi przez Bank za istotne

1. Cele dla istotnych rodzajów ryzyka oraz sposób ich realizacji

- 1) **Ryzyko kredytowe** (w tym koncentracji, detalicznych ekspozycji kredytowych oraz ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie)

Ryzyko kredytowe, w tym koncentracji

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kredytowego obejmują:

- 1) zapewnienie stabilnego rozwoju optymalnego jakościowo portfela kredytowego;
- 2) dostarczanie Zarządowi Banku informacji o poziomie ryzyka kredytowego umożliwiających podejmowanie ostrożnościowych, zasadnych decyzji dotyczących działalności kredytowej Banku;
- 3) utrzymywanie jakości portfela kredytowego Banku, wyrażonej udziałem kredytów zagrożonych w kredytach ogółem na poziomie nie wyższym od 5,00% (wg wartości nominalnej); przy jednoczesnym zachowaniu poziomu 10% (wg wartości bilansowej brutto);
- 4) utrzymywanie pokrycia rezerwami celowymi należności zagrożonych¹ od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych na poziomie co najmniej 30%;
- 5) ograniczanie ryzyka utraty wartości aktywów, wynikającego z pozostałych (poza kredytami) aktywów Banku.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

¹ Według wartości bilansowej brutto z wyłączeniem odsetek.

- 1) stosowanie odpowiednich standardów zawartych w regulacjach kredytowych, w szczególności dotyczących oceny zdolności kredytowej klientów Banku oraz prowadzenia monitoringu kredytów;
- 2) ustanawianie skutecznych i adekwatnych do ponoszonego ryzyka zabezpieczeń spłaty kredytów, w szczególności weryfikacja ich wartości i płynności, zarówno podczas oceny wniosku kredytowego, jak i w ramach prowadzonego monitoringu, ograniczanie ryzyka prawnego w procesie ustanawiania zabezpieczeń;
- 3) inwestowanie nadwyżek zgromadzonych środków na lokatach w banku zrzeszającym lub za pośrednictwem banku zrzeszającego w papierach wartościowych Skarbu Państwa lub Narodowego Banku Polskiego;
- 4) utrzymywanie w bilansie Banku tylko portfeli aktywów o charakterze bankowym²;
- 5) utrzymywanie aktywów obciążonych najwyższym ryzykiem kredytowym, tj. całkowitego zaangażowania kredytowego podmiotów niefinansowych na poziomie poniżej 55,00% ich udziału w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone³.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka koncentracji obejmują:

- 1) utrzymywanie umiarkowanie zdywersyfikowanego portfela kredytowego w zakresie uwarunkowanym terenem działania Banku;
- 2) bezwzględne przestrzeganie limitów koncentracji dużych ekspozycji określonych w CRR.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) angażowanie się Banku w branże, w których obsłudze Bank posiada wieloletnie doświadczenie;
- 2) ograniczenie kredytowania klientów, których zaangażowanie w Banku wyniosłoby 10% uznanego kapitału;
- 3) ograniczanie ryzyka koncentracji w ten sam rodzaj zabezpieczenia.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka związanego z udzielaniem kredytów zabezpieczonych hipotecznie obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikację i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z ekspozycjami zabezpieczonymi hipotecznie, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania ekspozycjami kredytowymi zabezpieczonymi hipotecznie;
- 2) dążenie w prowadzonej działalności w zakresie związanym z udzielaniem ekspozycji zabezpieczonych hipotecznie do utrzymania zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) zaangażowanie się w ekspozycje kredytowe zabezpieczone hipotecznie maksymalnie do 60,00% ich udziału w portfelu kredytowym;
- 4) dążenie do utrzymywania udziału portfela kredytów zagrożonych zabezpieczonych hipotecznie na poziomie nie wyższym od 9,00% całego portfela kredytów zabezpieczonych hipotecznie (wg wartości nominalnej).

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) udzielanie kredytów zabezpieczonych hipotecznie, tym klientom detalicznym w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik Dtl⁴) nie przekracza:

² Pojęcie portfela bankowego i handlowego jest zgodne z definicją zawartą w uchwale KNF w sprawie wyznaczania wymogów kapitałowych.

³ Definicja całkowitego zaangażowania kredytowego została określona w zasadach zarządzania ryzykiem kredytowym.

⁴ Definicja wskaźnika Dtl znajduje się w procedurze szczegółowej dotyczącej zarządzania ryzykiem ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie.

- a) 50% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego (gospodarstwa) nie przekracza jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
 - b) 65% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego (gospodarstwa) przekracza poziom jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw i nie przekracza trzykrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
 - c) 80% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego (gospodarstwa) przekracza trzykrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
 - d) wskaźniki wymienione w lit. a-b mogą ulec podwyższeniu o 5 p.p. w odniesieniu do klientów niższego ryzyka współpracujących z Bankiem⁵.
- 2) stosowanie szczegółowych limitów LtV, na poziomie:
- a) dla ekspozycji kredytowych zabezpieczonych na nieruchomościach mieszkalnych:
 - 80% lub,
 - 90% w przypadku, gdy część ekspozycji przekraczająca 80% LtV jest odpowiednio ubezpieczona, lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym,
 - b) dla ekspozycji kredytowej zabezpieczonej na nieruchomościach komercyjnych:
 - 75% lub,
 - 80% w przypadku, gdy część ekspozycji przekraczająca 75% LtV jest odpowiednio ubezpieczona, lub kredytobiorca przedstawił dodatkowe zabezpieczenie w formie blokady środków na rachunku bankowym,
- 3) kierowanie oferty kredytów hipotecznych głównie do klientów współpracujących z Bankiem, preferowanie zabezpieczeń hipotecznych, stosowanie maksymalnego okresu kredytowania 20 lat;
- 4) stosowanie ostrożnego podejścia do wycen nieruchomości, m.in. poprzez:
- a) dokonywanie weryfikacji przyjmowanych operatów szacunkowych przez pracownika posiadającego odpowiednie przeszkolenie;
 - b) zlecenie ponownych wycen, jeżeli w ocenie Banku wartość nieruchomości obniżyła się o 20% i jeżeli zabezpieczenia ekspozycji Banku na tej nieruchomości pomniejszają podstawę naliczania rezerw celowych.

Cele strategiczne w zakresie ryzyka detalicznych ekspozycji kredytowych obejmują:

- 1) wdrożenie, weryfikację i aktualizację zasad zarządzania ryzykiem w obszarze związanym z detalicznymi ekspozycjami kredytowymi, które będą uwzględniały w sposób adekwatny do skali prowadzonej działalności zapisy dobrych praktyk w zakresie zarządzania detalicznymi ekspozycjami kredytowymi;
- 2) dążenie w prowadzonej działalności w zakresie związanym z udzielaniem detalicznych ekspozycji kredytowych do utrzymania zaangażowania na nieistotnym poziomie;
- 3) zaangażowanie się w detaliczne ekspozycje kredytowe maksymalnie do 30,00% ich udziału w portfelu kredytowym;
- 4) utrzymywanie udziału portfela detalicznych ekspozycji zagrożonych na poziomie nie wyższym od 2,50% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych (wg wartości nominalnej).
- 5) utrzymywanie udziału portfela zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych podlegających Rekomendacji T (DEK T) na poziomie nie wyższym od 4,00% całego portfela detalicznych ekspozycji kredytowych DEK T (wg wartości nominalnej).

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

⁵ Klient niższego ryzyka współpracujący z Bankiem – klient wiarygodny, o pozytywnej historii kredytowej, posiadający w Banku rachunek bankowy z systematycznymi wpływami co najmniej od 6 m-cy lub posiadający produkt o charakterze kredytowym terminowo spłacanym przez ostatnie 6 m-cy albo posiadający w Banku produkt o charakterze kredytowym terminowo spłacanym przez ostatnie 6 m-cy, a zakończony nie wcześniej niż w okresie ostatnich 6 miesięcy.

- 1) przyjęcie maksymalnego okresu kredytowania dla detalicznych ekspozycji kredytowych na 20 lat;
- 2) udzielanie kredytów detalicznych tym klientom w przypadku których poziom relacji wydatków związanych z obsługą zobowiązań kredytowych i innych niż kredytowe zobowiązań finansowych do dochodów tych klientów (wskaźnik DtI⁶) nie przekracza:
 - a) 50% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego (gospodarstwa) nie przekracza jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
 - b) 65% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego (gospodarstwa) przekracza poziom jednego przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw i nie przekracza trzykrotności przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
 - c) 80% - w przypadku, gdy dochód klienta detalicznego (gospodarstwa) przekracza trzykrotność przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw,
 - d) wskaźniki wymienione w lit. a-b mogą ulec podwyższeniu o 5 p.p. w odniesieniu do klientów niższego ryzyka współpracujących z Bankiem.
- 3) kierowanie oferty kredytów detalicznych głównie do klientów współpracujących z Bankiem.

2) Ryzyko operacyjne

Cele strategiczne w zakresie ryzyka operacyjnego obejmują:

- 1) optymalizację efektywności gospodarowania poprzez zapobieganie i minimalizowanie strat operacyjnych oraz wyeliminowanie przyczyn ich powstawania;
- 2) racjonalizację kosztów;
- 3) zwiększenie szybkości oraz adekwatności reakcji Banku na zdarzenia od niego niezależne;
- 4) automatyzację procesów realizowanych w Banku, pozwalającą w sposób bezpieczny zredukować ryzyko wynikające z błędów ludzkich;
- 5) wdrożenie efektywnej struktury zarządzania ryzykiem operacyjnym, w tym określenie ról i odpowiedzialności w zakresie zarządzania ryzykiem operacyjnym.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez opracowanie i wdrożenie:

- 1) systemu zarządzania ryzykiem operacyjnym, adekwatnego do profilu ryzyka Banku;
- 2) systemu zarządzania zasobami ludzkimi, który pozwala na stworzenie kultury organizacyjnej wspierającej efektywne zarządzanie ryzykiem operacyjnym;
- 3) skutecznego systemu kontroli wewnętrznej pozwalającego na monitorowanie i korygowanie wykrytych nieprawidłowości (w szczególności w obszarach najbardziej narażonych na ryzyko);
- 4) odpowiednich warunków technicznych (w tym technologicznych) wspierających w sposób bezpieczny działalność Banku i przetwarzane przez niego informacje;
- 5) procedur opisujących istniejące w Banku procesy, które regularnie są dostosowywane do zmieniających się warunków otoczenia wewnętrznego i zewnętrznego;
- 6) planów awaryjnych i planów zachowania ciągłości działania Banku.

3) Ryzyko płynności

Cele strategiczne w zakresie ryzyka płynności obejmują:

- 1) zapewnienie finansowania aktywów i terminowego wykonywania zobowiązań w toku normalnej działalności Banku lub w innych warunkach, które można przewidzieć, bez konieczności poniesienia straty;

⁶ Definicja wskaźnika DtI znajduje się w procedurze szczegółowej dotyczącej zarządzania ryzykiem detalicznych ekspozycji kredytowych.

- 2) zapobieganie powstania sytuacji kryzysowej, zwłaszcza z powodu czynników wewnątrzbankowych oraz posiadanie aktualnego i skutecznego planu awaryjnego na wypadek wystąpienia takiej sytuacji.
- 3) utrzymywanie przez Bank aktywów nieobciążonych na minimalnym poziomie stanowiącym zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- 1) realizowanie strategii finansowania,
- 2) pozyskiwanie depozytów o możliwie długich terminach wymagalności, tak aby Bank mógł otwierać po stronie aktywnej pozycje o dłuższym horyzoncie czasowym;
- 3) utrzymywanie na bezpiecznym poziomie nadzorczych miar płynności, przy jednoczesnym minimalizowaniu kosztów z tym związanych;
- 4) utrzymywanie wymogu pokrycia płynności (wskaźnika LCR) oraz stabilnego finansowania (wskaźnika NSFR) na wymaganym przepisami⁷ poziomie;
- 5) finansowanie na bezpiecznym poziomie kredytów⁸ powiększonych o majątek trwały przez depozyty powiększone o fundusze własne;
- 6) utrzymywanie płynnościowej struktury bilansu⁹ na poziomie zapewniającym występowanie nadwyżki skumulowanych aktywów¹⁰ nad skumulowanymi pasywami¹¹ w okresie do 1 roku oraz nadwyżki skumulowanych pasywów nad skumulowanymi aktywami w okresie powyżej 1 roku¹²;
- 7) zapewnienie globalnej wypłacalności Banku, oznaczającej posiadanie skumulowanej luki płynności¹³ (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych udzielonych i otrzymanych) na poziomie nieujemnym;
- 8) dywersyfikacja źródeł finansowania poprzez ograniczanie udziału środków dużych deponentów w bazie depozytowej;
- 9) dążenie do podnoszenia stabilności źródeł finansowania głównie poprzez pozyskiwanie środków od podmiotów gospodarczych po akceptowalnej cenie;
- 10) identyfikacja wszelkich zagrożeń związanych z ryzykiem utraty płynności w zależności od stwierdzonego charakteru zagrożenia postępowanie według procedur awaryjnych określonych w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Cele strategiczne w zakresie ryzyka stopy procentowej obejmują:

- 1) optymalizację wyniku odsetkowego w warunkach zmienności rynkowych stóp procentowych;
- 2) ograniczanie negatywnego wpływu zmian stóp procentowych poprzez doskonalenie narzędzi pomiaru i odpowiednie kształtowanie struktury aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych.
- 3) utrzymywanie poziomu ryzyka w ramach ustanowionych limitów opisanych w wewnętrznej procedurze dotyczącej zasad zarządzania ryzykiem stopy procentowej.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

⁷ Zgodnie z rozporządzeniem CRR lub Umową Systemu Ochrony;

⁸ Wartość kredytów obliczona jako: kwota nominalna kapitału kredytu (dla kredytów w rachunkach bieżących jest to kwota wykorzystanego kapitału) minus nierozliczona prowizja minus rezerwa celowa

⁹ Wyznaczonej w oparciu o zestawienie luki płynności, o którym mowa w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

¹⁰ Wraz ze zobowiązaniami pozabilansowymi otrzymanymi.

¹¹ Wraz ze zobowiązaniami pozabilansowymi udzielonymi.

¹² Kumulując aktywa i pasywa począwszy od ostatniego przedziału.

¹³ O której mowa w obowiązujących w Banku zasadach zarządzania ryzykiem płynności.

- 1) ograniczenie ryzyka stopy procentowej tylko do portfela bankowego i tylko do pozycji wynikających z produktów bilansowych;
- 2) ograniczenie kwoty pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku do maksymalnie 2,00% sumy bilansowej;
- 3) zmniejszanie ryzyka bazowego poprzez:
 - a) stosowanie dla produktów klientowskich stóp bazowych w postaci stawek własnych Banku (w zakresie przewidzianym w przepisach prawa) - zwłaszcza dla aktywów wrażliwych,
 - b) oferowanie klientom produktów depozytowych, których oprocentowanie uzależnione byłoby od stawek rynkowych (stóp rynku międzybankowego);
- 4) ograniczanie ryzyka opcji klienta poprzez stosowanie niższego oprocentowania, zwłaszcza dla możliwości zerwania depozytu przed umownym terminem;
- 5) dążenie do wypracowywania jak największych przychodów pozaodsetkowych.

5) Ryzyko walutowe

Bank nie prowadzi transakcji w walutach obcych.

6) Ryzyko kapitałowe

Cele strategiczne w zakresie ryzyka kapitałowego obejmują:

- dążenie do zapewnienia odpowiedniej struktury oraz systematycznego wzrostu funduszy własnych, adekwatnych do skali i rodzaju prowadzonej działalności;
- dążenie do posiadania minimalnej wielkości łącznego współczynnika wypłacalności na poziomie 16 %;
- posiadanie minimalnej wielkości współczynnika kapitału Tier I na poziomie 16 %.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- przekazywanie na fundusze własne minimum 80 % nadwyżki bilansowej;
- ograniczenie jednostkowego zaangażowania kapitałowego w instytucjach finansowych, bankach krajowych, zakładach ubezpieczeń i zakładach reasekuracji - w tym w Banku Zrzeszającym w taki sposób, aby umniejszenie funduszy własnych Banku z tego tytułu nie stanowiło zagrożenia dla celów określonych powyżej.

7) Ryzyko braku zgodności

Celem strategicznym Banku w zakresie ryzyka braku zgodności jest:

- efektywne przeciwdziałanie możliwościom wystąpienia naruszeń przepisów prawa, regulacji wewnętrznych oraz przyjętych przez Bank standardów postępowania;
- sprawne i skuteczne podejmowanie działań naprawczych w sytuacji zidentyfikowania braku zgodności.

Bank realizuje cele strategiczne poprzez:

- dążenie do zgodności regulacji wewnętrznych Banku z przepisami zewnętrznymi;
- dążenie i dbałość o wizerunek zewnętrzny Banku rozumianego jako instytucja zaufania publicznego;
- pozytywny odbiór Banku przez klientów;
- przejrzystość działań Banku wobec klientów;
- stworzenie kadry pracowniczej identyfikującej się z Bankiem, dobrze zorganizowane wewnętrznie dla realizacji wspólnych celów wytyczonych przez Bank.

8) Cele strategiczne w zakresie ryzyka wyniku finansowego obejmują:

dążenie do osiągnięcia wyniku finansowego na poziomie zapewniającym finansowanie rozwoju działalności, utrzymywanie konkurencyjności oraz podwyższanie funduszy własnych. Bank realizuje cele strategiczne poprzez: określenie obszarów działania, określenie polityki produktowej, określenie polityki personalnej.

2. Organizacja procesu zarządzania ryzykiem

Podstawowe zadania organów Banku w zakresie zarządzania ryzykiem zostały określone w „Strategii zarządzania ryzykiem w Banku Spółdzielczym w Bełchatowie”.

W procesie zarządzania ryzykiem bankowym w Banku uczestniczą:

- 1) Rada Nadzorcza,
- 2) Zarząd,
- 3) Komitet Zarządzania Ryzykami,
- 4) Komórki organizacyjne.

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem zorganizowany jest na dwóch niezależnych poziomach:

- 1) na pierwszy poziom składa się zarządzanie ryzykiem w działalności operacyjnej Banku;
- 2) na drugi poziom składa się:
 - a) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powoływanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, na które składa się: identyfikacja, pomiar lub szacowanie, kontrola, monitorowanie oraz sprawozdawanie ryzyka,
 - b) działalność komórki do spraw zgodności.

Zarządzanie ryzykiem na drugim poziomie jest niezależne od zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie.

- 1) Zgodnie z obowiązującą w Banku strukturą organizacyjną:
 - a) Zespół ds. obsługi klienta,
 - b) Zespół ds. kredytów,
 - c) Stanowiska obsługi klienta.
- 2) w ramach poziomu drugiego funkcjonują następujące komórki organizacyjne i stanowiska:
 - a) Zespół Zarządzania Ryzykami i Analiz,
 - b) Analityk kredytowy - weryfikator,
 - c) komórka ds. ryzyka braku zgodności i kontroli wewnętrznej.

Rada Nadzorcza w systemie zarządzania ryzykiem sprawuje nadzór nad wprowadzeniem systemu zarządzania ryzykiem, w tym ryzykiem braku zgodności oraz ocenia jego adekwatność i skuteczność.

Zarząd w systemie zarządzania ryzykiem projektuje, wprowadza oraz zapewnia działanie, spójnego ze strategią zarządzania Bankiem, systemu zarządzania ryzykiem.

Zarządzanie ryzykiem w Banku realizowane jest przez poszczególnych członków Zarządu w ramach przypisanych im obowiązków przy czym nadzór drugim poziomem zarządzania przypisany jest Prezesowi Zarządu.

3. Metody pomiaru poszczególnych rodzajów ryzyka, stosowane limity ograniczające ryzyko, polityka stosowanych zabezpieczeń ograniczających ryzyko, opis innych metod ograniczania ryzyka stosowanych w Banku

Do głównych zadań w zakresie zarządzania ryzykiem w Banku należy dostarczanie informacji na temat ryzyka, jego profilu, stosowanie działań profilaktycznych redukujących ryzyko i jego skutki oraz monitorowanie poziomu ryzyka.

Bank dokonuje identyfikacji i pomiaru ryzyka w oparciu o metody, dostosowane do profilu, skali i złożoności ryzyka. Bank nie posiada modeli, a jedynie metody. Częstotliwość pomiaru ryzyka dostosowana jest do wielkości oraz charakteru poszczególnych rodzajów ryzyka w działalności Banku. Metody, w szczególności ich założenia są poddawane okresowej ocenie uwzględniającej testowanie i weryfikację historyczną.

Przegląd i aktualizacja metod lub systemów pomiaru ryzyka przeprowadzane są wraz z przeglądem procedur dotyczących zarządzania ryzykiem.

1) Ryzyko kredytowe

Pomiar ryzyka kredytowego Bank dzieli na dwa poziomy:

- a) indywidualny
- b) portfelowy,

w ramach których ryzyko jest mierzone odpowiednio poprzez:

- a) wycenę każdej ekspozycji i tworzenie rezerw celowych zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków (tekst jednolity z 2015 roku pozycja 2066, ost. zm. Dz.U. Z 2017 r. poz. 1965)

- a) dla portfela kredytowego:

- ocenę struktury podmiotowej, rodzajowej i jakościowej portfela kredytowego,
- ocenę poziomu wskaźnika kredytów zagrożonych, badanie udziału portfeli kredytów zagrożonych w podportfelach kredytowych,
- ocenę wielkości salda rezerw celowych w porównaniu wielkością wyniku na działalności bankowej i wielkością wyniku finansowego Banku,
- ocenę stopnia pokrycia rezerwami celowymi kredytów zagrożonych,
- ocenę wartości odzysku z zabezpieczeń oraz poziomu pokrycia kredytów zabezpieczeniami,
- monitorowania kredytów, ich struktury, czynników ryzyka,
- analizę ryzyka wynikającego z zaangażowań wobec podmiotów, o których mowa w art. 79a ustawy Prawo bankowe,
- analizę ryzyka kredytowego z tytułu koncentracji,
- ocenę skali stosowanych odstępstw od warunków kredytowania i ich wpływu na ryzyko,
- przeprowadzaniu testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kredytowe poprzez:

- prowadzenie odpowiedniej polityki kredytowej, w tym standardów kredytowych dotyczących oceny zdolności kredytowej,
- stosowanie zabezpieczeń spłaty kredytów,
- stosowanie systemu limitów.

W obszarze ryzyka kredytowego Bank stosuje następujące limity:

<i>Nazwa limitu</i>	<i>Wysokość limitu</i>	<i>Wartość limitu na dzień 31.12.2017</i>
Zaangażowanie Banku Spółdzielczego w kapitał zakładowy Banku Zrzeszającego/suma bilansowa Banku Spółdzielczego; limit obowiązuje od dnia zarejestrowania w roku 2016 przez Bank Zrzeszający nowej emisji akcji po dacie utworzenia Systemu	Min. 0,50 %	0,69 %

Ochrony		
Udział należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych w ogólnej kwocie należności od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych (wskaźnik należności zagrożonych)	Max.5,00 %	0,36 %
Udział należności zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych w ogólnej kwocie należności od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych (wg wartości brutto)	Max.10,00 %	0,48 %
Udział całkowitego zaangażowania kredytowego podmiotów niefinansowych w sumie bilansowej powiększonej o zobowiązania pozabilansowe udzielone	Max.55,00 %	27,73 %
Udział rezerw celowych brutto od należności zagrożonych (wg wartości bilansowej brutto z wyłączeniem odsetek) od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych w należnościach zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych (poziom orezerwowania)	Min. 30,00 %	50,57 %
Udział ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu kredytowym	Max.60,00 %	30,45 %
Udział zagrożonych ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie w portfelu ekspozycji kredytowych zabezpieczonych hipotecznie ogółem (wg wartości nominalnej)	Max.9,00 %	0,81 %
Udział detalicznych ekspozycji kredytowych w portfelu kredytowym	Max.30,00 %	16,14 %
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych w detalicznych ekspozycjach kredytowych ogółem (wg wartości nominalnej)	Max.2,50 %	2,14 %
Udział zagrożonych detalicznych ekspozycji kredytowych podlegających Rekomendacji T (DEK T) w detalicznych ekspozycjach kredytowych (DEK T) ogółem (wg wartości nominalnej)	Max.4,00 %	1,85 %
Udział annualizowanego wyniku finansowego brutto w należnościach zagrożonych od podmiotów sektora niefinansowego i instytucji rządowych lub samorządowych	Max.10,00 %	215,66 %
Ilość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania	-----	26
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania	-----	8 751 200,00 zł
Wartość ekspozycji kredytowych udzielonych poza obowiązującymi standardami kredytowania w relacji do średniej wartości portfela kredytowego obliczonej wg stanów z końca miesiący analizowanego okresu	-----	15,58 %

2) Ryzyko operacyjne

Pomiar ryzyka operacyjnego odbywa się z dwóch punktów widzenia:

- na podstawie incydentów/zdarzeń operacyjnych, które miały miejsce
- na podstawie oceny zdarzeń, które mogą zaistnieć/zdarzeń potencjalnych,

w oparciu o:

- „mapę ryzyka operacyjnego”,
- testy warunków skrajnych,
- Kluczowe Wskaźniki Ryzyka,
- samoocenę ryzyka,

Bank ogranicza ryzyko operacyjne poprzez:

- a) wdrożenie regulacji wewnętrznych opisujących realizowane w Banku procesy, systemy i oferowane Klientom produkty,
- b) wydawanie rekomendacji lub zaleceń, które pozwalają na zminimalizowanie ryzyka,
- c) stosowanie mechanizmów kontrolnych (m.in. wprowadzenie w Banku systemu zatwierdzania/akceptacji „na drugą rękę”, regularne przeprowadzanie kontroli wewnętrznych),
- d) transferowanie ryzyka,
- e) stosowanie planów ciągłości działania.

W obszarze ryzyka operacyjnego Bank stosuje następujące limity:

<i>Nazwa limitu</i>	<i>Wysokość limitu</i>	<i>Wartość</i>
Udział sumy annualizowanych strat z tyt. ryzyka operacyjnego powiększonych o 50% we wskaźniku BIA	Max.60,00 % BIA	20,58 %
Wskaźnik poziomu przewidywalnych rocznych strat brutto związanych z płatnościami internetowymi	Max.10,00 % BIA	0

3) Ryzyko płynności (opisane również szerzej w części XIII)

Bank zarządza, w tym mierzy ryzyko płynności w trzech horyzontach czasowych:

- a) płynności bieżącej,
- b) płynności bieżącej – stosując przepływy pieniężne,
- c) płynności strukturalnej (wynikającej z wszystkich aktywów, pasywów i pozycji pozabilansowych, w tym płynności krótko-, średnio- i długoterminowej) – stosując:
 - ocenę stabilności źródeł finansowania działalności Banku, w tym zwłaszcza depozytów (m.in. ustalenie poziomu osadu, uzależnienie od finansowania dużych deponentów, osób wewnętrznych, jednostek samorządu terytorialnego),
 - zestawienie urealnionych terminów płatności aktywów, pasywów i zobowiązań pozabilansowych – Lukę płynności,
 - analizę wskaźników płynnościowych,
 - ocenę poziomu aktywów płynnych,
 - testy warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) monitorowanie i reagowanie na sygnały wczesnego ostrzegania,
- c) utrzymywanie aktywów nieobciążonych zabezpieczających sytuację kryzysową w określonym „horyzoncie przeżycia” wynoszącym 30 dni,
- d) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów płynności.

W obszarze ryzyka płynności Bank stosuje następujące limity:

<i>Nazwa limitu</i>	<i>Wysokość limitu</i>	<i>Wartość</i>
Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M1 (dla banków o sumie bilansowej poniżej 200 mln)	0	0

Ilość przypadków przekroczenia nadzorczej miary płynności M2 (dla banków o sumie bilansowej poniżej 200 mln)	0	0
Kwota nadwyżki środków ponad kwotę środków wypełniających nadzorczą miarę płynności M1	-----	18 139 805,77 zł
Udział depozytów powiększonych o fundusze własne w kredytach powiększonych o majątek trwały	Min. 150,00 %	196,05 %
Wskaźnik LCR (uwzględniający traktowanie środków na rachunkach Minimum depozytowego jako aktywa płynne)	Min. 80,00 %	269,45 %

4) Ryzyko stopy procentowej w portfelu bankowym

Bank mierzy ryzyko stopy procentowej dla dwóch istotnych rodzajów tego ryzyka:

- a) przeszacowania wynikającego z niedopasowania terminów przeszacowania pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych,
- b) bazowego spowodowanego niedoskonałą korelacją zmian stóp referencyjnych, w oparciu o:
 - lukę stopy procentowej,
 - ocenę wpływu zmian stóp procentowych na wynik finansowy Banku,
 - analizę wskaźników,
 - testy warunków skrajnych

Bank ogranicza ryzyko stopy procentowej poprzez:

- a) stosowanie systemu limitów,
- b) dopasowywanie (w ramach możliwości) terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmianę stóp procentowych oraz stóp referencyjnych.

W obszarze ryzyka stopy procentowej Bank stosuje następujące limity:

<i>Nazwa limitu</i>	<i>Wysokość limitu</i>	<i>Wartość</i>
Udział pozycji wrażliwych na zmiany stóp procentowych z terminami przeszacowania powyżej 1 roku w sumie bilansowej	Max.2,00 %	0,52 %
Iloraz aktywów wrażliwych o oprocentowaniu uzależnionym od stawek własnych Banku w pasywach wrażliwych o oprocentowaniu uzależnionym od stawek własnych Banku ¹⁴	1	0,08

5) Ryzyko walutowe

Bank nie przeprowadza transakcji w walutach obcych.

6) Ryzyko kapitałowe

Bank mierzy ryzyko kapitałowe poprzez:

- a) wyznaczanie wymogów kapitałowych, w ramach kapitału regulacyjnego,
- b) szacowanie kapitału wewnętrznego na istotne rodzaje ryzyka,
- c) ocenę współczynników kapitałowych,
- d) ocenę relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- e) dokonywanie testów warunków skrajnych.

Bank ogranicza ryzyko kapitałowe poprzez:

¹⁴ Nie ma charakteru limitu, jest to sytuacja pożądana.

- a) utrzymywanie odpowiedniego poziomu współczynników kapitałowych oraz relacji kapitału wewnętrznego w stosunku do funduszy własnych,
- b) posiadanie, aktualizowanie i testowanie awaryjnych planów kapitałowych.

W stosuje następujące limity alokacji kapitału:

Rodzaj ryzyka	Alokacja ogółem	Kapitał regulacyjny	Kapitał dodatkowy
Ryzyko kredytowe	55,50%	43,00%	12,50%
Ryzyko operacyjne	6,50%	6,00%	0,50%
Ryzyko koncentracji zaangażowań	0,50%	X	0,50%
Ryzyko płynności	3,00%	X	3,00%
Ryzyko stopy procentowej, w tym:	13,50%	X	13,50%
Ryzyko wyniku finansowego	0,50%	X	0,50%
Ryzyko kapitałowe	0,50%	X	0,50%
Łączna wartość wewnętrznych wymogów kapitałowych	80,00%	49,00%	31,00%
Łączny współczynnik wypłacalności	16,00%	X	X
Współczynnik kapitału Tier 1 [%]	16,00%	X	X
Wewnętrzny współczynnik wypłacalności	10,00%	X	X

7) Ryzyko braku zgodności

Ryzyko braku zgodności zostało uznane przez Bank jako ryzyko trudnomierzalne, stąd Bank ocenia ryzyko braku zgodności tylko poprzez szacowanie jakościowe.

Szacowanie jakościowe odbywa się w dwóch wymiarach:

- 1) oceny skutków zdarzeń, które mogą wystąpić (w ramach ryzyka operacyjnego);
- 2) oceny skutków zdarzeń, których wystąpienie zostało zarejestrowane w oparciu o rejestr naruszeń compliance.

Z uwagi na fakt, iż incydenty compliance w znacznej części mają podobny charakter do zdarzeń ryzyka operacyjnego dzięki czemu oba rodzaje ryzyka nakładają się na siebie Bank przyjmuje, że kapitał wewnętrzny na ryzyko braku zgodności zawiera się w kapitale wewnętrznym na ryzyko operacyjne.

Rada Nadzorcza co najmniej raz w roku ocenia efektywność zarządzania ryzykiem braku zgodności przez Bank, w oparciu o okresowe (w tym roczne) raporty komórki do spraw zgodności oraz informacje od Zarządu;

4. Adekwatności systemu zarządzania ryzykiem oraz ogólny profil ryzyka

Zarząd Banku oświadcza, że funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem jest adekwatny do skali oraz złożoności prowadzonej przez Bank działalności.

Profil ryzyka Banku, w ujęciu ilościowym Bank określa poprzez wskazanie udziału kapitału wewnętrznego na poszczególne rodzaje ryzyka w funduszach własnych.

Na datę sporządzenia informacji profil ryzyka Banku przedstawiał się następująco:

	<i>kapitał wewnętrzny</i>	<i>limit</i>	<i>wartość limitu</i>	<i>stopień realizacji limitu</i>
ryzyko kredytowe	3 292 566,87	55,50%	6 402 385,99	51,43%
kapitał regulacyjny	2 543 819,87	43,00%	4 960 407,16	51,28%
kapitał dodatkowy	748 747,00	12,50%	1 441 978,83	51,92%
ryzyko operacyjne	535 208,76	6,50%	749 828,99	71,38%
kapitał regulacyjny	535 208,76	6,00%	692 149,84	77,33%
kapitał dodatkowy	-	0,50%	57 679,15	-
ryzyko koncentracji	-	0,50%	57 679,15	-
ryzyko płynności	115 227,41	3,00%	346 074,92	33,30%
ryzyko stopy procentowej w księdze bankowej	1 074 697,89	13,50%	1 557 337,14	69,01%
ryzyko wyniku finansowego	-	0,50%	57 679,15	-
ryzyko kapitałowe	-	0,50%	57 679,15	-
kapitał regulacyjny	3 079 028,63	49,00%	5 652 557,00	54,47%
kapitał dodatkowy	1 938 672,30	31,00%	3 576 107,49	54,21%
kapitał wewnętrzny	5 017 700,93	80,00%	9 228 664,49	54,37%

5. Liczba stanowisk dyrektorskich członków Zarządu i Rady Nadzorczej

Poszczególni członkowie Zarządu lub Rady Nadzorczej Banku sprawują następującą ilość funkcji w zarządzie lub radzie nadzorczej innego podmiotu:

	<i>Liczba funkcji w zarządzie innego podmiotu</i>	<i>Liczba funkcji w radzie nadzorczej innego podmiotu</i>
Członek Zarządu 1	0	2
Członek Zarządu 2	0	0
Członek Zarządu 3	0	0
Członek Rady Nadzorczej 1	0	0
Członek Rady Nadzorczej 2	0	0
Członek Rady Nadzorczej 3	0	0
Członek Rady Nadzorczej 4	0	0
Członek Rady Nadzorczej 5	0	0
Członek Rady Nadzorczej 6	0	0

6. Polityka wyboru członków Zarządu i Rady Nadzorczej w Banku, strategia zróżnicowania wyboru, informacja o odpowiedniości

W Banku obowiązuje: Regulamin wyboru członków Rady Nadzorczej zatwierdzony przez Zebranie Przedstawicieli BS w Bełchatowie w dniu 17.04.2014r., Procedura oceny kwalifikacji członków Rady Nadzorczej oraz Rady Nadzorczej zatwierdzona Uchwałą nr 14/2015 z dnia 02.04.2015, Procedura oceny kwalifikacji Członków Zarządu zatwierdzona Uchwałą Rady Nadzorczej 6/2014 z dnia 17.03.2014r.

Bank uwzględniając przepisy *Wytycznych* Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego w sprawie oceny kwalifikacji członków organu zarządzającego i osób pełniących najważniejsze funkcje oraz Statutu Banku, dokonuje oceny kwalifikacji członków Rady Nadzorczej i Rady Nadzorczej i członków Zarządu i Zarządu działających jako organ kolegialny.

Ocena indywidualna dokonywana jest w odniesieniu do każdego członka Rady Nadzorczej i Zarządu z osobna. Ocena kolegialna dokonywana jest w stosunku do całego składu osobowego Rady Nadzorczej, Zarządu.

Celem oceny jest stwierdzenie czy członkowie Rady Nadzorczej, są w stanie w sposób konstruktywny kwestionować podejmowane przez Zarząd decyzje oraz sprawować skuteczny nadzór, a także czy posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji czynności nadzorczych oraz czy ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku.

Celem oceny członków Zarządu jest stwierdzenie czy członkowie Zarządu dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych a także czy posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji zarządzania ryzykiem oraz czy ich reputacja osobista nie stwarza zagrożenia dla utraty reputacji Banku. dają rękojmię ostrożnego i stabilnego zarządzania Bankiem, w tym prowadzenia działalności Banku z zachowaniem bezpieczeństwa wkładów i lokat w nim zgromadzonych a także czy posiadają wiedzę, doświadczenie i umiejętności niezbędne do realizacji zarządzania ryzykiem

Członkowie Rady Nadzorczej corocznie podlegają ocenie przez Zebranie Przedstawicieli a członkowie Zarządu przez Radę Nadzorczą.

Rada Nadzorcza oraz Zarząd BS w Bełchatowie posiadają wiedzę, umiejętności i doświadczenie odpowiednie do pełnionych przez nich funkcji i powierzonych obowiązków, oraz dają rękojmię należytego wykonywania tych obowiązków.

7. Informacja o Komitetach powołanych w Banku

W Banku funkcjonuje Komitet Zarządzania Ryzykiem (KZR) będący organem opiniodawczo-doradczym Zarządu Banku w zakresie efektywnego kształtowania struktury ilościowej i jakościowej aktywów i pasywów w celu optymalizacji dochodu, przy jednoczesnym zachowaniu pełnego bezpieczeństwa Banku.

W 2017 roku odbyło się 19 posiedzeń Komitetu.

8. System przepływu informacji w zakresie ryzyka stosowany w Banku

System przepływu informacji w zakresie ryzyka dotyczy głównie istotnych rodzajów ryzyka i odbywa się zgodnie z wewnętrzną procedurą Banku.

W ramach informacji zarządczej z obszaru każdego ryzyka sprawozdawane są:

- wyniki pomiaru ryzyka (wynikające z pomiarów opisanych w części II.3), w tym wyniki testów warunków skrajnych,
- informacja o realizacji przyjętych w Banku limitów,
- wnioski dla Zarządu i Rady Nadzorczej.

Raporty z zakresu poszczególnych ryzyka pozwalają Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów;
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka;
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji;
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyk dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością miesięczną i kwartalną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością kwartalną.

III. Fundusze własne

1. Budowa funduszy własnych

<i>Lp*</i>	<i>Pozycja</i>	<i>Kwota</i>
2	Zyski zatrzymane	320
3	Skumulowane inne całkowite dochody	11.367.829
3a	Fundusze ogólne ryzyka bankowego	180.000
4	Kwota kwalifikujących się pozycji o których mowa w art. 484 ust. 3 przeznaczone do wycofania z kapitału podstawowego Tier I	18.750
6	Kapitał podstawowy Tier I przed korektami regulacyjnymi	11.566.899
8	Wartości niematerialne i prawne (po odliczeniu powiązanej rezerwy z tytułu odroczonego podatku dochodowego) (kwota ujemna)	- 30.748
28	Całkowite korekty regulacyjne w kapitale podstawowym Tier I	- 30.748
29	Kapitał podstawowy Tier I	11.536.151
45	Kapitał Tier I	11.536.151
59	Łączny kapitał	11.536.151
60	Aktywa ważone ryzykiem razem	31.797.748
61	Kapitał podstawowy Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	29,97
62	Kapitał Tier I (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	29,97
63	Łączny kapitał (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	29,97
64	Wymóg bufora dla poszczególnych instytucji (wymóg dotyczący kapitału podstawowego Tier I zgodnie z art. 92 ust. 1 lit. a) powiększony o wymogi utrzymywania bufora zabezpieczającego i antycyklicznego, jak również bufor ryzyka systemowego oraz bufor instytucji o znaczeniu systemowym (bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym) wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	5,75%
65	W tym: wymóg utrzymywania bufora zabezpieczającego	1,25%
66	W tym: wymóg utrzymywania bufora antycyklicznego	0%
67	W tym: wymóg utrzymywania bufora ryzyka systemowego	0%
67a	W tym: bufor globalnych instytucji o znaczeniu systemowym lub bufor innych instytucji o znaczeniu systemowym	0%

68	Kapitał podstawowy Tier I dostępny w celu pokrycia buforów (wyrażony jako odsetek kwoty ekspozycji na ryzyko)	24,22
81	Kwota wyłączona z kapitału podstawowego Tier I ze względu na pułap (nadwyżka ponad pułap po upływie terminów wykupu i zapadalności)	19.350

**) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 1423/2013 z dnia 20 grudnia 2013 r. ustanawiającym wykonawcze standardy techniczne w zakresie wymogów dotyczących ujawniania informacji na temat funduszy własnych instytucji*

2. Ogólny opis cech instrumentów w kapitale podstawowym Tier I

Bank nie posiada instrumentów w kapitale Tier I.

3. Informacja w zakresie instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II zgodnie z poniższym wzorem

Bank nie posiada instrumentów kapitałowych zaliczanych do kapitału dodatkowego Tier I i kapitału Tier II.

IV. Wymogi kapitałowe

1. Metoda szacowania kapitału wewnętrznego oraz przyjęty przez Bank poziom adekwatności kapitałowej

Bank dokonuje agregacji wymogów kapitałowych na poszczególne rodzaje ryzyka uznane za istotne w oparciu o metodę minimalnego wymogu kapitałowego.

Poziomem wyjściowym dla ustalenia kapitału wewnętrznego jest wyliczony regulacyjny wymóg kapitałowy.

Bank wyznacza regulacyjny wymóg kapitałowy dla ryzyka:

- a) kredytowego, w oparciu o metodę standardową,
- b) operacyjnego, w oparciu o metodę wskaźnika bazowego,

Następnie Bank ocenia, czy regulacyjny wymóg kapitałowy w pełni pokrywa ryzyko kredytowe, operacyjne jeżeli jest to konieczne, to, zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego, oblicza dodatkowy wymóg kapitałowy na te ryzyka.

Kapitał wewnętrzny stanowi sumę regulacyjnego wymogu kapitałowego, dodatkowych wymogów kapitałowych, oraz wymogów kapitałowych na pozostałe istotne rodzaje ryzyka obliczonych zgodnie z obowiązującymi w Banku zasadami szacowania kapitału wewnętrznego.

Celem strategicznym Banku w zakresie poziomu adekwatności kapitałowej jest utrzymywanie minimalnego łącznego współczynnika wypłacalności na poziomie 16,00 %.

Na datę informacji łączny współczynnik wypłacalności wyniósł 29,97 %.

W 2017 roku Komisja Nadzoru Finansowego nie nałożyła na Bank obowiązku utrzymywania dodatkowych wymogów kapitałowych.

2. Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na kategorie ekspozycji

Wykaz ekspozycji w podziale na poszczególne kategorie ekspozycji jako 8 % kwot ważonych ryzykiem:

Wyszczególnienie:	Wartość ekspozycji:	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem:	Wymóg kapitałowy:
Ekspozycje wobec rządów centralnych lub banków centralnych	484.323,25	0,00	0,00
Ekspozycje wobec samorządów regionalnych lub władz lokalnych	25.413.547,48	5.082.709,50	406.616,76
Ekspozycje wobec podmiotów sektora publicznego	872,48	174,50	13,96
Ekspozycje wobec instytucji	51.301.688,72	114.330,02	9.146,40
Ekspozycje wobec przedsiębiorstw	6.320.915,46	4.916.626,30	393.330,11
Ekspozycje detaliczne	2.809.534,04	2.107.150,53	168.572,04
Ekspozycje zabezpieczone hipotekami na nieruchomościach	20.252.042,51	16.778.057,30	1.342.244,58
Ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązań	191.605,05	287.407,58	22.992,61
Ekspozycje w postaci obligacji zabezpieczonych	0,00	0,00	0,00
Ekspozycje kapitałowe	915.944,00	915.944,00	73.275,52
Inne pozycje	2.550.893,67	1.595.348,66	127.627,89
RAZEM:	110.241.366,66	31.797.748,39	2.543.819,87
Razem regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe			2.543.819,87

Regulacyjny wymóg kapitałowy na ryzyko kredytowe w podziale na wagi ryzyka (w zł):

Wyszczególnienie	Wartość ekspozycji	Wartość ekspozycji ważonej ryzykiem	Wymóg kapitałowy	Struktura kapitału (w %)
waga 0%	52.169.906,86	0,00	0,00	0,00
waga 10%	0,00	0,00	0,00	0,00
waga 20%	25.986.070,08	5.197.214,02	415.777,12	16,35
waga 35%	0,00	0,00	0,00	0,00
waga 50%	19.400,00	19.400,00	1.552,00	0,06
waga 75%	2.809.534,04	2.107.150,53	168.572,04	6,63
waga 100%	29.064.850,63	24.186.576,26	1.934.926,10	76,06
waga 150%	191.605,05	287.407,58	22.992,61	0,90
Razem	110.241.366,66	31.797.748,39	2.543.819,87	100,00

Na potrzeby procesu wyznaczania wewnętrznego wymogu kapitałowego, Bank stosuje wewnętrzne limity zaangażowania w dany rodzaj zabezpieczenia. W 2017 r. nie odnotowano przekroczeń ustanowionych limitów w zakresie zabezpieczeń.

3. Łączne wymogi kapitałowe z tytułu ryzyka kredytowego, walutowego i operacyjnego

Ryzyko	Regulacyjny wymóg kapitałowy tys. zł
• kredytowe	2.543.819,87
• operacyjne	535.208,76
• walutowe	-
RAZEM	3.079.028,63

V. Ryzyko kredytowe

1. Definicja dla należności przeterminowanych i zagrożonych, podejścia w zakresie korekt wartości i rezerw celowych/odpisów dotyczących odsetek, w tym również rezerwy na ryzyko

Należnościami zagrożonymi są należności poniżej standardu, wątpliwe i stracone, zgodnie z kryteriami określonymi w Rozporządzeniu Ministra Finansów w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków z dnia 16.12.2008 r., tekst jednolity z dnia 08.12.2015 r. Dz. U. poz. 2066, zm. Dz. U. z 2017 r. poz.1965.

- 1) Dla celów rachunkowości Bank Spółdzielczy w Bełchatowie przyjmuje, że należności przeterminowane obejmują wszystkie ekspozycje, dla których wystąpiło opóźnienie w spłacie kapitału i/lub odsetek w stosunku do terminu określonego w umowie,
- 2) Do celów wyliczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko kredytowe jako okres przeterminowania bank przyjmuje poziomy określone w „Zasadach wyznaczania łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko w Banku Spółdzielczym w Bełchatowie” tj. okres przeterminowania jest dłuższy niż 90 dni oraz przeterminowana kwota przekracza:
 - a) w przypadku ekspozycji detalicznych - 500 złotych,
 - b) w przypadku pozostałych klas ekspozycji - 3.000 złotych.

W sytuacji, gdy kredytobiorca posiada kilka ekspozycji, ale tylko części z nich dotyczy niewykonanie zobowiązania, do tej klasy zaliczane są:

- 1) tylko ekspozycje, których dotyczy niewykonanie zobowiązania – w przypadku ekspozycji wobec klientów detalicznych;
- 2) wszystkie ekspozycje kredytobiorcy – w przypadku pozostałych klientów.

Bank dokonuje klasyfikacji ekspozycji kredytowych do odpowiednich kategorii ryzyka stosując dwa kryteria:

- kryterium terminowości – terminowość spłaty kapitału lub odsetek,
- kryterium ekonomiczne – badanie sytuacji ekonomicznej – finansowej dłużnika (kredytobiorcy).

Bank tworzy rezerwy celowe na ekspozycje zagrożone oraz odpisy na odsetki od tych ekspozycji w wysokości:

- 20% w zakresie ekspozycji w kategorii poniżej standardu,
- 50% w zakresie ekspozycji w kategorii wątpliwej,
- 100% w zakresie ekspozycji w kategorii straconej,

po uwzględnieniu pomniejszych podstawy naliczania rezerw i odpisów.

Bank nie tworzy rezerwy na ryzyko ogólne.

2. Klasy ekspozycji kredytowych, w tym klasy istotne

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych na następujące klasy/kategorie:

Lp.	Klasy ekspozycji	Stan na dzień 31.12.2016r. w zł	Stan na dzień 31.12.2017r. w zł	Średnia kwota w okresie od 31.12.2016r. do 31.12.2017r.
1.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec rządów i banków centralnych	0,00	0,00	0,00
2.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych	27.241.727,73	25.413.547,48	26.327.637,61
3.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe	0,00	0,00	0,00

	wobec organów administracji i podmiotów nieprowadzących działalności gospodarczej			
4.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec wielostronnych banków rozwoju	0,00	0,00	0,00
5.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec organizacji międzynarodowych	0,00	0,00	0,00
6.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec instytucji	0,00	0,00	0,00
7.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec przedsiębiorców	6.617.773,05	8.229.376,04	7.423.574,55
8.	ekspozycje detaliczne lub warunkowe ekspozycje detaliczne	3.364.828,23	3.006.987,44	3.185.907,84
9.	ekspozycje lub ekspozycje warunkowe zabezpieczone na nieruchomościach (informacja uzupełniająca)	26.124.451,28	22.294.178,83	24.209.315,06
10.	ekspozycje przeterminowane	62.306,39	191.605,05	126.955,72
11.	ekspozycje należące do nadzorczych kategorii wysokiego ryzyka	0,00	0,00	0,00
12.	ekspozycje z tytułu obligacji zabezpieczonych	0,00	0,00	0,00
13.	pozycje sekurytyzacyjne	0,00	0,00	0,00
14.	ekspozycje krótkoterminowe wobec instytucji i przedsiębiorców	0,00	0,00	0,00
15.	ekspozycje z tytułu jednostek uczestnictwa w instytucjach zbiorowego inwestowania	0,00	0,00	0,00
16.	inne ekspozycje	0,00	0,00	0,00
	RAZEM	63.411.086,68	59.135.694,84	61.273.390,78

Do istotnych klas ekspozycji kredytowych (czyli takich, które stanowią przynajmniej 30% łącznej kwoty ekspozycji kredytowych) zaliczają się:

- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe zabezpieczone na nieruchomościach
- ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec jednostek samorządu terytorialnego i władz lokalnych.

3. Struktura geograficzna ekspozycji kredytowych

Bank z uwagi na specyfikę i przyjęte kierunki działania, obsługuje klientów głównie z terenu województwa łódzkiego oraz posiada zgodę na rozszerzenie terenu działania o powiat grójecki. Udział zaangażowania w powiat grójecki w całkowitym zaangażowaniu Banku kształtował się na niskim poziomie – wyniósł 1,30% (wynika z uczestnictwa w konsorcjach bankowych). W związku z powyższym Bank nie wyznacza limitów na poszczególne obszary geograficzne.

4. Struktura branżowa ekspozycji kredytowych

Bank dokonuje podziału ekspozycji kredytowych (bilansowych i pozabilansowych) na następujące branże (według Polskiej Klasyfikacji Działalności:

Lp.	Branże	Wartość w zł
1.	Rolnictwo Należności normalne	3.084.200,31 3.084.200,31

	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
2.	Przetwórstwo przemysłowe	3.867.932,00
	Należności normalne	3.867.932,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
3.	Hotele i restauracje	2.190.235,84
	Należności normalne	2.190.235,84
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
4.	Transport, gospodarka magazynowa i łączność	498.360,75
	Należności normalne	498.360,75
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
5.	Obsługa nieruchomości, wynajem usługi związane z prowadzeniem działalności	2.792.652,81
	Należności normalne	2.792.652,81
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
6.	Budownictwo	3.484.975,33
	Należności normalne	3.484.975,33
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
7.	Handel hurtowy i detaliczny	3.987.884,00
	Należności normalne	3.987.884,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
8.	Administracja publiczna i obrona narodowa, ubezpieczenia społeczne i zdrowotne	25.396.087,11
	Należności normalne	25.396.087,11
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
9.	Ochrona zdrowia i pomoc społeczna	449.792,00
	Należności normalne	449.792,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
10.	Działalność usługowa komunalne, społeczna i indywidualna, pozostała	2.079.888,89
	Należności normalne	2.079.888,89
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
11.	Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę	159.320,00
	Należności normalne	159.320,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
11.	Pośrednictwo finansowe	2.111.180,00
	Należności normalne	2.111.180,00
	Należności pod obserwacją	0,00
	Należności zagrożone	0,00
11.	Usługi i działalność gdzie indziej niesklasyfikowana	9.210.443,64
	Należności normalne	8.963.835,99
	Należności pod obserwacją	61.481,86
	Należności zagrożone	185.125,79

Razem należności bilansowe i pozabilansowe (kapitał) 59.312.952,68

Struktura należności wobec sektora finansowego przedstawia poniższa tabela:

Lp.	<i>Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec sektora finansowego</i>	Wartość bilansowa w zł
1.	Należności normalne	2.070.600,43
	Kredyty w rachunku bieżącym	0,00
	Pozostałe kredyty i inne, w tym:	2.070.700,00
	Kredyty przeterminowane	0,00
	Rezerwy celowe	0,00
	Korekta wartości	(-) 99,57
	Odsetki	0,00
2.	Należności pod obserwacją	0,00
	Kredyty pod obserwacją, w tym:	0,00
	Kredyty przeterminowane	0,00
	Rezerwy celowe	0,00
	Korekta wartości	0,00
	Odsetki	0,00
3.	Należności zagrożone	0,00
	Kredyty zagrożone, w tym:	0,00
	Kredyty przeterminowane	0,00
	Rezerwy celowe	0,00
	Korekta wartości	0,00
	Odsetki	0,00
RAZEM		2.070.600,43

Struktura należności wobec sektora niefinansowego przedstawia poniższa tabela:

Lp.	<i>Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec sektora niefinansowego</i>	Wartość bilansowa w zł
1.	Należności normalne	25.649.369,47
	Kredyty w rachunku bieżącym	3.917.150,23
	Pozostałe kredyty i inne, w tym:	21.954.071,87
	Kredyty przeterminowane	42.058,25
	Rezerwy celowe	(-) 37.896,75
	Odpisy aktualizujące na odsetki	(-) 120,07
	Korekta wartości	(-) 220.042,25
	Odsetki	36.206,44
2.	Należności pod obserwacją	60.754,71
	Kredyty pod obserwacją, w tym:	61.481,86
	Kredyty przeterminowane	45.830,86
	Rezerwy celowe	(-) 918,06
	Odpisy aktualizujące na odsetki	(-) 7,14
	Korekta wartości	(-) 277,83
	Odsetki	475,88
3.	Należności zagrożone	94.105,60

	Kredyty zagrożone, w tym:		185.125,79
	Kredyty przeterminowane		185.125,79
	Rezerwy celowe	(-)	92.749,52
	Odpisy aktualizujące na odsetki	(-)	59.699,16
	Korekta wartości	(-)	1.727,94
	Odsetki		63.156,43
RAZEM			25.804.229,78

Struktura należności wobec jednostek samorządu terytorialnego:

Lp.	<i>Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec jednostek samorządu terytorialnego</i>	Wartość bilansowa w zł
1.	Należności normalne	25.413.547,48
	Kredyty w rachunku bieżącym	0,00
	Pozostałe kredyty i inne	25.396.087,11
	Kredyty przeterminowane	0,00
	Rezerwy celowe	0,00
	Korekta wartości	0,00
	Odsetki	17.460,37
2.	Należności pod obserwacją	0,00
	Kredyty pod obserwacją	0,00
	Kredyty przeterminowane	0,00
	Rezerwy celowe	0,00
	Korekta wartości	0,00
	Odsetki	0,00
3.	Należności zagrożone	0,00
	Kredyty zagrożone	0,00
	Kredyty przeterminowane	0,00
	Rezerwy celowe	0,00
	Korekta wartości	0,00
	Odsetki	0,00
RAZEM		25.413.547,48

5. Struktura ekspozycji kredytowych według terminów zapadalności

Podział ekspozycji kredytowych (bilansowych wycenionych w wartości kapitału) według terminów zapadalności przedstawia się następująco:

	<i>Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec sektora finansowego</i>	<i>Ekspozycje lub ekspozycje warunkowe wobec sektora niefinansowego</i>	<i>Ekspozycje wobec jednostek samorządu terytorialnego</i>	Razem
a'vista	0,00	112.531,15	0,00	112.531,15
1-30 dni	60.950,00	905.101,18	109.249,70	1.075.300,88
1-3 m-cy	103.810,00	1.322.701,51	515.270,78	1.941.782,29
3-6 m-cy	112.730,00	3.185.763,86	849.515,42	4.148.009,28
6-12 m-cy	228.410,00	3.700.682,74	2.087.465,56	6.016.558,30
1-3 lat	724.000,00	5.969.827,04	9.331.036,84	16.024.863,88
3-5 lat	342.970,00	4.085.452,43	6.787.280,56	11.215.702,99
5-10 lat	497.830,00	5.402.655,40	5.716.268,25	11.616.753,65
10-20 lat	0,00	1.433.114,44	0,00	1.433.114,44
powyżej 20 lat	0,00	0,00	0,00	0,00

RAZEM	2.070.700,00	26.117.829,75	25.396.087,11	53.584.616,86
--------------	---------------------	----------------------	----------------------	----------------------

W związku z ograniczoną możliwością systemu operacyjnego powyższe zestawienie uwzględnia ekspozycje kredytowe Banku w podziale na sektor finansowy, niefinansowy oraz jednostki samorządu terytorialnego.

6. Struktura ekspozycji zagrożonych według kategorii dla istotnych regionów geograficznych i branż

Bank nie wyodrębnia istotnych regionów geograficznych.

7. Zmiana stanu korekt i rezerw/odpisów z tytułu ekspozycji zagrożonych wraz z saldem początkowym i końcowym

Kategorie należności	Stan na 31.12.2016	Zwiększenia Rezerw i odpisów	Rozwiązanie rezerw i odpisów	Wyksięgowanie na pozabilans	Wyksięgowanie z wyniku lat ubiegłych	Stan na 31.12.2017
Należności normalne	37 420,04	33 410,39	32 909,18	000	95,57	38 016,82
- sektor niefinansowy	37 420,04	33 410,39	32 909,18	0,00	95,57	38 016,82
Należności pod obserwacją	2 305,46	734,89	151,15	0,00	0,86	925,20
- sektor niefinansowy	2 305,46	734,89	151,15	0,00	0,86	925,20
Należności poniżej standardu	0,00	1 732,50	1 943,70	0,00	0,00	0,00
- sektor niefinansowy	0,00	1 732,50	1 943,70	0,00	0,00	0,00
Należności wątpliwe	31 153,20	41 753,92	31 596,40	0,00	16,62	43 081,00
- sektor niefinansowy	31 153,20	41 753,92	31 596,40	0,00	16,62	43 081,00
Należności stracone	1 023 498,51	5 211,84	11 177,36	965 001,26	56 835,95	109 367,68
- sektor niefinansowy	1 023 498,51	5 211,84	11 177,36	965 001,26	56 835,95	109 367,68
Rezerwy celowe i odpisy aktualizujące ogółem	1 094 377,21	82 843,54	77 777,79	965 001,26	56 949,00	191 390,70

Na dzień 31.12.2017 r. stan:

- rezerw celowych wynosi 131.564,33 zł
- odpisów na odsetki 59.826,37 zł.

VI. Techniki ograniczania ryzyka kredytowego

Techniki redukcji ryzyka kredytowego Bank stosuje w zakresie tworzenia rezerw celowych w zakresie pomniejszania podstawy ich naliczania:

Rodzaj zabezpieczenia	Wartość ekspozycji kredytowych (bilansowa brutto) dla których Bank stosuje pomniejszenie podstawy
-----------------------	---

	<i>naliczania rezerw celowych</i> zł
Hipoteka na nieruchomości	130.272,06

VII. Korzystanie z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej ECAI

Bank nie korzysta z ocen zewnętrznych instytucji oceny wiarygodności kredytowej (ECAI).

VIII. Ryzyko rynkowe

Bank nie przeprowadza transakcji w walutach obcych.

IX. Ryzyko operacyjne

Bank wyznacza wymóg kapitałowy na ryzyko operacyjne metodą wskaźnika podstawowego.

Kwota wymogu kapitałowego w zakresie ryzyka operacyjnego według stanu na datę sporządzania informacji wynosi 535.208,76 zł.

Wartość strat brutto wynikających z ryzyka operacyjnego w 2017 roku w podziale na kategorie zdarzeń przedstawia się następująco:

W 2017 r. zarejestrowano łącznie 543 incydentów ryzyka operacyjnego – brak rzeczywistych strat. Limit kapitału na ryzyko operacyjne nie został przekroczony. Incydenty z kategorii 6 i 7 stanowią około 97,79 % ogółu zarejestrowanych zdarzeń ryzyka operacyjnego i dotyczą głównie: przekroczeń pogotowia kasowego, różnic kasowych i bankomatowych, awarii bankomatów, pomyłek pracowników oraz przerw w dostawie energii.

Rejestr zdarzeń ryzyka operacyjnego w 2017 r.

Lp.	Podział wg kategorii	Razem	Straty rzeczywiste w tys. zł
1	Oszustwa wewnętrzne I	0	0,00
2	Oszustwa zewnętrzne II	0	0,00
3	Zasady dotyczące zatrudnienia oraz bezpieczeństwo w miejscu pracy III	11	0,00
4	Klienci, produkty i praktyki operacyjne IV	0	0,00
5	Szkody związane z aktywami rzeczowymi V	1	0,00
6	Zakłócenia działalności banku i awarie systemów VI	20	0,00
7	Wykonywanie transakcji, dostawa i zarządzanie procesami operacyjnymi VII	511	0,00

	Łączna ilość zdarzeń	543	0,00
--	-----------------------------	------------	-------------

W 2017 r. nie odnotowano zdarzeń w zakresie ryzyka operacyjnego, które istotnie wpłynęły na bezpieczeństwo funkcjonowania Bankiem.

X. Ekspozycje kapitałowe

Ekspozycje kapitałowe wedle zamiaru ich nabycia oraz opis stosowanych metod wycen i zasad rachunkowości dla tych ekspozycji:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Kwota zakupiona ze względu na:</i> • <i>zyski kapitałowe</i> • <i>zamiar strategiczny</i>	<i>Zasady wyceny</i>
akcje SGB-Banku S.A.	zamiar strategiczny	w cenie nabycia
udział w Spółdzielczym Systemie Ochrony SGB	zamiar strategiczny	w cenie nabycia

Wartość bilansowa posiadanych papierów wartościowych:

<i>Rodzaj ekspozycji</i>	<i>Wartość bilansowa</i>
akcje SGB-Banku S.A.	914.944,00

Kwota zrealizowanych zysków i strat dotycząca ekspozycji kapitałowych wynosi 0,00 zł.

Kwota niezrealizowanych zysków i strat dotycząca ekspozycji kapitałowych wynosi 0,00 zł.

XI. Ryzyko stopy procentowej w portfelu niehandlowym

Ryzyko stopy procentowej w Banku wynika głównie z niedopasowania terminów przeszacowania aktywów i pasywów wrażliwych na zmiany stóp procentowych oraz niedopasowania tych pozycji ze względu na stopy referencyjne.

W Banku występuje nadwyżka aktywów nad pasywami wrażliwymi na zmiany stóp procentowych, która wynosi 10,17 % sumy bilansowej.

W przypadku spadku stóp o 200 punktów bazowych wynik odsetkowy Banku w skali 12 miesięcy zmniejszy się o 1.074.697,89 zł, natomiast przy założeniu, że stopy procentowe wzrosną o 200 p. b. wynik odsetkowy wzrośnie o 396.091,11 zł.

Na dzień 31.12.2017 r. wrażliwość wartości ekonomicznej Banku wynikająca ze zmiany stóp procentowych o 200 p.b. wynosi 120.534,11 zł, co stanowi 1,04 % funduszy własnych.

Łączna zmiana wartości ekonomicznej i wyniku odsetkowego w przypadku wzrostu bądź spadku stóp procentowych w odniesieniu do funduszy własnych:

Zmiana	Zmiana wyniku odsetkowego	% FW	Zmiana wartości ekonomicznej banku	% FW
200 p.b.	396.091,11	3,43 %	120.534,11	1,04 %
(-) 200 p.b.	(-) 1.074.697,89	9,32 %		

W procesie szacowania kapitału wewnętrznego Banku, uwzględnia się ryzyko stopy procentowej, które na 31 grudnia 2017 roku było istotne. Utworzony kapitał wewnętrzny wyniósł 1.074.697,89 zł.

XII. Polityka zmiennych składników wynagrodzeń

Zasady ustalania zmiennych składników wynagradzania dla członków Zarządu oraz innych osób zajmujących stanowiska kierownicze, zawarte są w Polityce zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczym w Belchatowie, zatwierdzonej przez Radę Nadzorczą w dniu 21.12.2017 r., stanowiącej załącznik nr 6 do Regulaminu wynagradzania w Banku Spółdzielczym w Belchatowie.

W związku z tym, że w Banku wszystkie istotne decyzje są podejmowane przez Zarząd do stanowisk kierowniczych w Banku w rozumieniu Rozporządzenia Komisji UE nr 604/2014 zalicza się tylko członków Zarządu.

Decyzję o przyznaniu wynagrodzenia z tytułu zmiennych składników Członkom Zarządu podejmuje Rada Nadzorcza na podstawie oceny efektów pracy członków Zarządu.

Podstawą oceny efektów pracy są kryteria dotyczące oceny wyników całego Banku, a także ocena indywidualnych wyników danego członka Zarządu.

Oceny efektów pracy członków Zarządu Banku dokonuje Rada Nadzorcza.

Ocena ta dokonywana jest po zakończeniu roku obrachunkowego, nie później niż do końca 7 lipca roku następującego po okresie oceny, i obejmuje 3 lata, tzn. miniony rok obrotowy oraz dwa poprzednie lata, tak aby wysokość wynagrodzenia zależna od wyników uwzględniała cykl koniunkturalny i ryzyko związane z prowadzoną przez Bank działalnością oraz zweryfikowany przez biegłego rewidenta wynik finansowy netto na dzień 31 grudnia roku poprzedzającego ocenę. Ocena wyników całego Banku powinna obejmować koszt ryzyka Banku, koszt kapitału i ryzyka płynności w perspektywie długoterminowej.

Ocena efektów pracy członków Zarządu obejmuje m.in. wskaźniki Banku osiągnęte w latach podlegających ocenie w podziale na poszczególne lata w odniesieniu do realizacji planu finansowego w danym okresie, w zakresie:

- 1) zysku netto;
- 2) zwrotu z aktywów (ROA);
- 3) wskaźnika należności zagrożonych;
- 4) łączny współczynnik kapitałowy;
- 5) wskaźnika płynności LCR;
- 6) realizacji przyjętej strategii (kierunków działania)

Oceniając indywidualne wyniki pracy członka Zarządu Rada Nadzorcza bierze pod uwagę:

- 1) efekty realizacji zadań wynikających z zakresu obowiązków i odpowiedzialności w ramach podziału zadań w Zarządzie;
- 2) pozytywną ocenę kwalifikacji;
- 3) uzyskanie absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy;
- 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny sprawowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrole Komisji Nadzoru Finansowego, w obszarach nadzorowanych przez danego członka Zarządu.

W odniesieniu do ww. kryteriów, Zarząd ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie wykonanie planu finansowego zostało zrealizowane na poziomie nie niższym niż 90% planowanych wskaźników.

Członek Zarządu ma prawo do premii rocznej, gdy w okresie podlegającym ocenie:

- 1) dokonano pozytywnej oceny efektów pracy realizacji zadań członka Zarządu wynikających z zakresu jego obowiązków i odpowiedzialności;
- 2) uzyskał pozytywną ocenę kwalifikacji;
- 3) uzyskał absolutorium z wykonania obowiązków za dany rok obrotowy;
- 4) wyniki kontroli przeprowadzonych w Banku przez podmioty zewnętrzne, w tym audyt wewnętrzny przeprowadzony przez Spółdzielczy System Ochrony SGB lub kontrola Komisji Nadzoru Finansowego, nie wykazały istotnych uchybień w obszarze nadzorowanym przez danego członka Zarządu.

Wartość wynagrodzeń osób zajmujących kierownicze stanowiska w rozumieniu „Polityki zmiennych składników wynagrodzeń osób zajmujących stanowiska kierownicze w Banku Spółdzielczy w Belchatowie” w 2017 r. wyniosły:

- wynagrodzenia stałe – 512.822,67 zł (3 osoby)
- wynagrodzenia zmienne – 27.767,02 zł (3 osoby).

Łączna wysokość premii rocznej przyznanej osobom zajmującym stanowiska istotne nie ograniczyła zdolności Banku do zwiększania jego funduszy własnych i nie jest wyższa, niż 15% rocznego, zweryfikowanego przez biegłego rewidenta wyniku finansowego netto Banku za dany 2017.

XIII. Ryzyko płynności

Zarządzanie ryzykiem płynności (jak opisano w części II.2) zostało podzielone na dwa poziomy:

- zarządzania ryzykiem w działalności operacyjnej, w ramach którego:
 - Główny Księgowy odpowiada za zarządzanie płynnością krótkoterminową
 - Jednostki Banku odpowiadają za gromadzenie depozytów i udzielania kredytów
- za zarządzanie ryzykiem, w ramach którego ZZRiA odpowiada za identyfikację, pomiar, kontrolę i sprawozdawanie.

W Banku został również powołany Komitet Zarządzania Aktywami i Pasywami, który pełni rolę doradczą w procesie zarządzania ryzykiem płynności, w tym:

- 1) opiniuje poziom limitów,
- 2) identyfikuje i zgłasza potrzeby zmian w polityce płynnościowej Banku,
- 3) wydaje rekomendacje dla komórki zarządzającej mające na celu właściwe kształtowanie poziomu ryzyka płynności Banku,
- 4) ocenia poziom ryzyka płynności Banku i wydaje rekomendacje Zarządowi.

Głównym źródłem finansowania działalności Banku są depozyty podmiotów niefinansowych oraz instytucji rządowych i samorządowych, ich łączna kwota powinna stanowić co najmniej 70 % pasywów ogółem. Bank posiada i aktualizuje w okresach rocznych plan pozyskiwania i utrzymywania depozytów.

Bank dostosowuje skalę działania do możliwości zapewnienia stabilnego finansowania.

Bank zakłada możliwość pozyskiwania dodatkowym źródłem środków z Banku Zrzeszającego na zasadach i w zakresie możliwości Banku Zrzeszającego;

W sytuacji awaryjnej, dodatkowym źródłem finansowania mogą być środki uzyskane w ramach Minimum Depozytowego lub Funduszu Pomocowego na zasadach określonych w Umowie Systemu Ochrony SGB, a także pozyskanie kredytu refinansowego w Narodowym Banku Polskim.

Bank jest członkiem Zrzeszenia SGB oraz Uczestnikiem Systemu Ochrony SGB. W związku z tym, zarządzanie ryzykiem płynności odbywa się zgodnie z zasadami ustalonymi w Zrzeszeniu i Systemie.

Bank Zrzeszający realizuje następujące zadania:

- 1) prowadzenie rozliczeń pieniężnych Banków Spółdzielczych,
- 2) zabezpieczanie Banków Spółdzielczych przed ryzykiem związanym z zakłóceniami w realizacji rozliczeń międzybankowych,
- 3) zabezpieczanie płynności śróddziennej dla Banków Spółdzielczych,
- 4) prowadzenie rachunków bieżących Banków Spółdzielczych,
- 5) udzielanie kredytów w rachunku bieżącym Bankom Spółdzielczym zgodnie z regulacjami wewnętrznymi Banku Zrzeszającego,
- 6) gromadzenie nadwyżek środków Banków Spółdzielczych,
- 7) prowadzenie rachunków Minimum Depozytowego,
- 8) utrzymywanie aktywów płynnych stanowiących pokrycie środków Minimum Depozytowego zgodnie z § 11 ust. 3,

- 9) wyznaczanie i utrzymywanie zagregowanego wymogu pokrycia płynności (LCR), zgodnie z wytycznymi zawartymi w § 17 ust. 2,
- 10) pośredniczenie w zakupie przez Banki Spółdzielcze papierów wartościowych w ramach limitów ustalonych przez Spółdzielnię,
- 11) przeprowadzanie „zagregowanych” testów warunków skrajnych i awaryjnych planów płynności,
- 12) wsparcie Banków Spółdzielczych w zakresie narzędzi analitycznych służących pomiarowi ryzyka płynności, w tym wyznaczanie krzywej krańcowego kosztu finansowania.

Jednostka zarządzająca Systemem Ochrony realizuje następujące zadania:

- 1) udzielanie pomocy płynnościowej Uczestnikom, zgodnie z przepisami obowiązującymi w Systemie Ochrony,
- 2) wyznaczanie minimalnego zasobu aktywów płynnych w Systemie Ochrony (m.in. poprzez aktualizację kwoty Minimum Depozytowego),
- 3) ustalanie limitów ryzyka płynności w Systemie Ochrony;
- 4) monitorowanie poziomu płynności Uczestników na zasadzie indywidualnej i zagregowanej,
- 5) prowadzenie wymiany informacji o ryzyku płynności pomiędzy Uczestnikami,
- 6) opracowanie procedur wzorcowych dotyczących zarządzania ryzykiem płynności.

Nadwyżki środków niewykorzystane na działalność kredytową lub nie przeznaczone przez Bank na zakup innych aktywów (w tym aktywów płynnych) gromadzi Bank Zrzeszający.

Bank może w inny sposób zagospodarować nadwyżkę środków tylko za zgodą Banku Zrzeszającego.

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank wykazywał nadwyżkę płynności (rozumianą jako maksymalna kwota środków, o którą mogą zostać zmniejszone aktywa płynne, aby regulacyjne miary płynności nie spadły poniżej wymaganego minimum:

<i>Nazwa nadwyżki</i>	<i>Wartość nadwyżki w tys.zł.</i>
Nadzorcza miara płynności krótkoterminowej ponad minimum – nadwyżka podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności (bez uwzględnienia zobowiązań pozabilansowych otrzymanych)	18.139.805,70
LCR ponad minimum – nadwyżka aktywów płynnych	4.095.433,18

Wielkość miar płynności oraz wskaźnika LCR przedstawiają się następująco:

<i>Nazwa</i>	<i>Wielkość</i>	<i>Obowiązujący poziom</i>
Nadzorcza miara płynności krótkoterminowej	0,37	0,20
Wskaźnik LCR	269,45	64%

Urealniona luka płynności dla pierwszych trzech przedziałów z uwzględnieniem pozycji bilansowych i pozabilansowych oraz skumulowane luki płynności przedstawiają się następująco:

<i>Przedział płynności</i>	<i>do 1 miesiąca</i>	<i>od 1 do 3 miesięcy</i>	<i>od 3 do 6 miesięcy</i>
Luka prosta (z pozabilansem)	1.769.799,16	2.157.600,95	4.745.153,91
Luka skumulowana(z pozabilansem) (od <= 1 tydz.. do > 20 lat)	14.599.707,44	16.757.308,39	21.502.462,29
Luka skumulowana(z pozabilansem) (od 20 lat do <= 1 tydz.)	(-) 13.008.147,91	(-) 14.777.947,07	(-) 16.935.548,02

Na datę sporządzania niniejszej informacji Bank posiadał możliwość skorzystania z następujących, dodatkowych źródeł finansowania: (wypisać z rejestru alternatywnych źródeł finansowania)

<i>Rodzaj</i>	<i>Kwota</i>	<i>Warunki dostępu</i>
otwarte niewykorzystane limity kredytu w rachunku	—	w ciągu 1 dnia

bieżącym w Banku Zrzeszającym		
otwarty niewykorzystany limit kredytu rewolwingowego w Banku Zrzeszającym	—	w ciągu 1 dnia
pożyczka płynnościowa z Funduszu Pomocowego	57.221.390,98	w sytuacji awaryjnej
lokata płynnościowa ze środków Minimum Depozytowego	133.507.127,04	w sytuacji awaryjnej

Przyczyny, które mogą spowodować narażenie Banku na ryzyko płynności to:

- niedopasowanie terminów zapadalności aktywów do terminów zapadalności pasywów i istnienie niekorzystnej skumulowanej luki płynności w poszczególnych przedziałach,
- przedterminowe wycofywanie depozytów przez klientów zaburzające prognozy przepływów pieniężnych Banku,
- nadmierna koncentracja depozytów pod względem dużych kontrahentów,
- znaczące zaangażowanie depozytowe osób wewnętrznych Banku,
- konieczność pozyskiwania depozytów po wysokim koszcie w sytuacji nagłego zapotrzebowania na środki,
- wadliwe plany awaryjne płynności nie uwzględniające szokowych zachowań klientów,
- niski stosunek depozytów, w tym depozytów stabilnych do akcji kredytowej Banku,
- niewystarczające fundusze własne do finansowania aktywów strukturalnie niepłynnych,
- ryzyko reputacji.

Bank dywersyfikuje źródła finansowania poprzez:

- ograniczanie depozytów dużych deponentów,
- różne terminy wymagalności depozytów,
- różny charakter depozytów: depozyty terminowe i bieżące,

Bank ogranicza ryzyko płynności poprzez:

- stosowanie limitów ograniczających ryzyko płynności, w tym wewnętrznych limitów systemu ochrony,
- systematyczne testowanie planu awaryjnego płynności zapewniającego niezakłócone prowadzenie działalności w przypadku wystąpienia sytuacji kryzysowych,
- lokowanie nadwyżek w aktywa płynne, które mają za zadanie zapewnienie przetrwania w sytuacji skrajnej,
- przystąpienie do Systemu Ochrony SGB, które zapewnia w uzasadnionych przypadkach pomoc płynnościową z Funduszu Pomocowego,
- utrzymywanie Minimum Depozytowego w Banku Zrzeszającym,
- określanie prognoz nadwyżki z uwzględnieniem dodatkowego bufora płynności,

Głównymi pojęciami stosowanymi w procesie mierzenia pozycji płynności i ryzyka płynności są:

- 1) baza depozytowa – zobowiązania terminowe i bieżące wobec osób fizycznych oraz innych podmiotów niefinansowych, z wyłączeniem transakcji dotyczących obrotu na hurtowym rynku finansowym,
- 2) depozyty – baza depozytowa oraz zobowiązania terminowe i bieżące wobec instytucji rządowych lub samorządowych oraz podmiotów finansowych, z wyłączeniem banków;
- 3) płynność dzienna – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w bieżącym dniu;
- 4) płynność bieżąca – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 7 kolejnych dni;
- 5) płynność krótkoterminowa – zdolność wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie 30 kolejnych dni;
- 6) płynność średnioterminowa – zapewnienie wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 1 miesiąca i do 12 miesięcy;

- 7) płynność długoterminowa – monitorowanie możliwości wykonania wszystkich zobowiązań pieniężnych w terminie płatności przypadającym w okresie powyżej 12 miesięcy;
- 8) bufor płynności – oszacowana przez Bank wysokość potrzebnych aktywów nieobciążonych, stanowiąca zabezpieczenie na wypadek zrealizowania się scenariuszy warunków skrajnych płynności w określonym, w obowiązującej w Banku strategii zarządzania ryzykiem, „horyzoncie przeżycia”.

Bank wykorzystuje wyniki testów warunków skrajnych do: planowania awaryjnego, wyznaczenia poziomu limitów, szacowania kapitału wewnętrznego, zmiany polityki płynnościowej Banku. Awaryjne plany płynności zostały zintegrowane z testami warunków skrajnych poprzez wykorzystywanie testów warunków skrajnych jako scenariuszy uruchamiających awaryjny plan płynnościowy.

W celu utrzymywania ryzyka płynności na odpowiednim poziomie oraz sprostania zapotrzebowaniom na środki płynne w sytuacjach kryzysowych Bank utrzymuje odpowiednią wielkość aktywów nieobciążonych lub dodatkowych źródeł finansowania, które mogą być natychmiast wykorzystywane przez Bank jako źródło środków płynnych.

W ramach alternatywnych źródeł finansowania Bank wyróżnia:

- 1) sprzedaż wysokopłynnych aktywów (aktywa nieobciążone) lub zaciągnięcie kredytów zabezpieczonych tymi aktywami,
- 2) dodatkowe źródła finansowania w postaci:
 - a) wykorzystania przyznanych linii kredytowych,
 - b) pozyskania niezabezpieczonego finansowania z Banku Zrzeszającego,
 - c) pozyskania pożyczki płynnościowej ze Spółdzielni,
 - d) przyrostu depozytów.

Do aktywów nieobciążonych mogą być zaliczane aktywa, które spełniają wszystkie z wymienionych warunków:

- 1) brak obciążeń,
- 2) wysoka jakość kredytowa,
- 3) łatwa zbywalność,
- 4) brak prawnych, regulacyjnych i operacyjnych przeszkód do wykorzystania aktywów w celu pozyskania środków,
- 5) sprzedaż aktywa nie oznacza konieczności podejmowania nadzwyczajnych działań.

Bank utrzymuje aktywa nieobciążone (liczone według wartości bilansowej) na poziomie równym lub wyższym od wyznaczonego bufora płynności.

Z zakresu ryzyka płynności w Banku funkcjonuje system informacji zarządczej, który pozwala Zarządowi i Radzie Nadzorczej na m.in.:

- 1) monitorowanie poziomu ryzyka, w tym przyjętych limitów,
- 2) kontrolę realizacji celów strategicznych w zakresie ryzyka płynności,
- 3) ocenę skutków podejmowanych decyzji,
- 4) podejmowanie odpowiednich działań w celu ograniczania ryzyka.

Raporty z ryzyka płynności dla Zarządu sporządzane są z częstotliwością przynajmniej miesięczną, a dla Rady Nadzorczej z częstotliwością przynajmniej kwartalną.

System informacji zarządczej z zakresu ryzyka płynności zawiera m.in. dane na temat:

- 1) struktury źródeł finansowania działalności Banku, ze szczególnym uwzględnieniem depozytów,
- 2) stabilności źródeł finansowania działalności Banku,
- 3) stopnia niedopasowania terminów płatności pozycji bilansowych i pozabilansowych;
- 4) wpływu pozycji pozabilansowych na poziom ryzyka płynności,
- 5) poziomu aktywów nieobciążonych,

- 6) analizy wskaźników płynności,
- 7) wyników testów warunków skrajnych,
- 8) ryzyka związanego z płynnością długoterminową,
- 9) wyników testów warunków skrajnych,
- 10) stopnia przestrzegania limitów.

XIV. Dźwignia finansowa

1. Zestawienie dotyczące uzgodnienia aktywów księgowych i ekspozycji wskaźnika dźwigni

Lp.*	Pozycja	Kwota
1	Aktywa razem według opublikowanych sprawozdań finansowych	
6	Korekta z tytułu pozycji pozabilansowych (tj. konwersja na kwoty ekwiwalentu kredytowego ekspozycji pozabilansowych)	
7	Inne korekty	30.748
8	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni	109.067.502

*) numeracja zgodna z Rozporządzeniem wykonawczym Komisji (UE) nr 2016/200 z dnia 15 lutego 2016 roku ustanawiającym standardy techniczne w odniesieniu do ujawniania informacji na temat wskaźnika dźwigni instytucji

2. Ujawnienie wskaźnika dźwigni

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
Ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych)		
1	Pozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych ale z uwzględnieniem zabezpieczenia)	103.339.166
2	(Kwoty aktywów odliczane przy ustalaniu kapitału Tier I)	
3	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i aktywów powierniczych) (suma wierszy 1 i 2)	103.339.166
Inne pozycje pozabilansowe		
17	Ekspozycje pozabilansowe wyrażone wartością nominalną brutto	5.728.336
18	(Korekty z tytułu konwersji na kwoty ekwiwalentu kredytowego)	
19	Inne ekspozycje pozabilansowe (suma wierszy 17-18)	5.728.336
Kapitał i miara ekspozycji całkowitej		
20	Kapitał Tier I	11.535.831
21	Miara ekspozycji całkowitej składającej się na wskaźnik dźwigni (suma wierszy 3, 11, 16, 19, EU-19a, EU-19b)	109.067.502
Wskaźnik dźwigni		
22	Wskaźnik dźwigni	10,47

3. Podział ekspozycji bilansowych (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych)

Lp.	Pozycja	Ekspozycje wskaźnika dźwigni określone w rozporządzeniu w sprawie wymogów kapitałowych
EU-1	Całkowite ekspozycje bilansowe (z wyłączeniem instrumentów pochodnych, transakcji finansowanych z użyciem papierów wartościowych i ekspozycji wyłączonych) w tym:	105.616.389
EU-2	Ekspozycje zaliczane do portfela handlowego	0,00
EU-3	Ekspozycje zaliczane do portfela bankowego w tym:	105.616.389
EU-5	Ekspozycje traktowane jako ekspozycje wobec państwa	484.323
EU-6	Ekspozycje wobec samorządów regionalnych, wielostronnych banków rozwoju, organizacji międzynarodowych i podmiotów sektora publicznego których nie traktuje się jak	25.413.547

	państwa	
EU-7	Instytucje	51.301.689
EU-8	Ekspozycje zabezpieczone na nieruchomościach	19.726.958
EU-9	Ekspozycje detaliczne	2.760.171
EU-10	Przedsiębiorstwa	5.738.096
EU-11	Ekspozycje których dotyczy niewykonanie zobowiązania	191.605
EU-12	Pozostałe ekspozycje (np. kapitałowe, sekurytyzacyjne i inne aktywa nie generujące zobowiązania kredytowego)	

4. Informacje jakościowe

1	Opis procedur stosowanych w celu zarządzania ryzykiem nadmiernej dźwigni finansowej	Ryzyko nadmiernej dźwigni finansowej Bank klasyfikuje do ryzyk nieistotnych; zarządzanie tym rodzajem ryzyka odbywa się w ramach ryzyka kapitałowego – w oparciu o zatwierdzoną w Banku Strategię zarządzania i planowania kapitałowego. Takie podejście wynika z faktu, że Bank do obliczania aktywów ważonych ryzykiem stosuje metodę standardową (co ogranicza nadmierną możliwość wykorzystywania niższych wag ryzyka). W związku z tym zachowanie odpowiednich współczynników kapitałowych, powoduje, że wskaźnik dźwigni utrzymuje się również na bezpiecznym poziomie.
2	Opis czynników które miały wpływ na wskaźnik dźwigni w okresie którego dotyczy ujawniony wskaźnik dźwigni	Wysokie fundusze własne. Niska wartość ekspozycji, których dotyczy niewykonanie zobowiązanie.

XV. Kontrola wewnętrzna

Funkcjonujący w Banku system zarządzania ryzykiem i system kontroli wewnętrznej są zorganizowane na trzech, niezależnych i wzajemnie uzupełniających się liniach obrony (poziomach).

1. Na pierwszą linię obrony składa się operacyjne zarządzanie ryzykiem powstałym w związku z działalnością prowadzoną przez Bank.
2. Na drugą linię obrony składa się:
 - 1) zarządzanie ryzykiem przez pracowników na specjalnie powołanych do tego stanowiskach lub w komórkach organizacyjnych, niezależnie od operacyjnego zarządzania ryzykiem na pierwszym poziomie,
 - 2) komórka do spraw zgodności,
 - 3) niezależna komórka kontroli wewnętrznej/ ds. testowania pionowego.
3. Trzecią linię obrony stanowi audyt wewnętrzny realizowany przez Spółdzielczy System Ochrony SGB.
4. Na wszystkich trzech poziomach, w ramach systemu zarządzania ryzykiem i systemu kontroli wewnętrznej, pracownicy Banku w ramach realizowanych czynności odpowiednio stosują mechanizmy kontrolne lub niezależnie monitorują (poziomo lub pionowo) przestrzeganie mechanizmów kontrolnych.

Poszczególne linie obrony, w ramach systemu kontroli wewnętrznej są odpowiedzialne za:

1. Pierwsza linia obrony – projektowanie i zapewnienie przestrzegania mechanizmów kontrolnych, w szczególności w procesach biznesowych funkcjonujących w Banku oraz zgodności postępowania z regulacjami.
2. Druga linia obrony:
 - 1) monitorowanie bieżące przyjętych mechanizmów kontrolnych,
 - 2) przeprowadzanie pionowych testów mechanizmów kontrolnych,
 - 3) ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontrolnych,
 - 4) matrycę funkcji kontroli,

- 5) prowadzenie rejestru nieprawidłowości znaczących i krytycznych,
 - 6) raportowanie znaczących i krytycznych nieprawidłowości.
3. Trzecia linia obrony odpowiedzialna jest za badanie oraz ocenę adekwatności i skuteczności mechanizmów kontroli i niezależnego monitorowania ich przestrzegania odpowiednio w ramach pierwszej i drugiej linii obrony, zarówno w odniesieniu do systemu zarządzania ryzykiem, jak i systemu kontroli wewnętrznej.
1. W Banku zapewniona jest niezależność monitorowania pionowego poprzez jednoznaczne wyodrębnienie linii obrony oraz niezależność monitorowania poziomego poprzez rozdzielenie zadań dotyczących stosowania danego mechanizmu kontrolnego i niezależnego monitorowania jego przestrzegania w ramach danej linii.
 2. Za monitorowanie poziome (weryfikacja bieżąca, testowanie) w ramach danej linii odpowiedzialni są wyznaczeni pracownicy, w tym kierownicy jednostek/komórek organizacyjnych.
 3. Za monitorowanie pionowe pierwszej linii obrony przez drugą linię obrony odpowiada komórka ds. zgodności i kontroli wewnętrznej.

XVI. Aktywa obciążone/nieobciążone

Aktywa		<i>Wartość bilansowa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość godziwa aktywów obciążonych</i>	<i>Wartość bilansowa aktywów wolnych od obciążeń</i>	<i>Wartość godziwa aktywów wolnych od obciążeń</i>
		010	040	060	090
010	Aktywa Banku	nie dotyczy		nie dotyczy	
030	Instrumenty kapitałowe	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
040	Dłużne papiery wartościowe	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy
120	Inne aktywa	nie dotyczy		nie dotyczy	
Zabezpieczenia otrzymane					
		<i>Wartość godziwa obciążonych zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych</i>	<i>Wartość godziwa zabezpieczeń otrzymanych lub wyemitowanych własnych dłużnych papierów wartościowych dostępnych dla celów obciążenia</i>		
		010	040		
130	Zabezpieczenia otrzymane przez Bank	nie dotyczy		nie dotyczy	
150	Instrumenty kapitałowe	nie dotyczy		nie dotyczy	
160	Dłużne papiery wartościowe	nie dotyczy		nie dotyczy	
230	Inne zabezpieczenia otrzymane	nie dotyczy		nie dotyczy	
240	Wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obligacje zabezpieczone lub papiery typu ABS	nie dotyczy		nie dotyczy	

Aktywa obciążone/zabezpieczenia otrzymane i powiązane zobowiązania			
		<i>Odpowiadające zobowiązania, zobowiązania warunkowe i udzielone pożyczki papierów wartościowych</i>	<i>Aktywa, zabezpieczenia otrzymane i wyemitowane własne dłużne papiery wartościowe inne niż obciążone obligacje zabezpieczone i papiery typu ABS</i>
		010	030
010	Wartość bilansowa wybranych zobowiązań finansowych	nie dotyczy	nie dotyczy
Informacje o istotności obciążeń jeśli uznano za istotne			

Bank na dzień 31.12.2017 r nie posiadał aktyw obciążonych natomiast aktywa nieobciążone w postaci lokat w Banku Zrzeszającym oraz środków na rachunku minimum depozytowym wyniosły 49.695.301 zł.

Bełchatów, dnia 30.05.2018 r.

Zarząd Banku Spółdzielczego w Bełchatowie:

Prezes Zarządu - Zdzisław Ingot

Z-ca Prezesa Zarządu - Grażyna Bednarska

Członek Zarządu - Maria Ciężka

Informacja została zatwierdzona Uchwałą Zarządu Nr 47/2018 z dnia 01.06.2018 r.